

Jednota (integrita)

Jednota nesmí být ztotožňována s jednoduchostí; jednota je skutečným problémem pouze tam, kde předpokládáme nějakou mnohost: jednota je vždycky buď nějakou jednotou v mnohosti – anebo to je mnohost v jednotě. Eisler (I,257) praví, že slovo „jednota“ (unitas, unité, „Einheit“) pochází od Leibnize, zatímco dříve se říkalo „jednotnost“ („Einigkeit“). Pokud tomu tak je, bylo by to dokladem toho, že mnohost a její částečné integrování do jakýchsi jednotností či sjednoceností se považovalo za něco mnohem zřejmějšího než jakási „vnitřní jednota“, která by měla „původní“, „bytosťný“ charakter. Stranou můžeme nechat extrémní případy tzv. primordiálních událostí (srv. A.N.Whitehead). Všude na vyšších úrovních jde o jednotu, která integruje (sjednocuje) jakousi mnohost, tj. rozmanitost něčeho, co původně jednotou nebylo, ale co se jednotou právě oním procesem sjednocování stává. „Jednota“ není tedy žádný pevný stav, nýbrž právě proces sjednocování, je to událostné dění, součást celku události, která je takto sjednocována. Je to tedy událost sama, která se musí sjednocovat, které musí o svou jednotu pečovat jejím udržováním, pokud nebyla narušena, a jejím obnovováním, když k narušení došlo. (Proto také tzv. jednota míněného je jenom abstrakcí resp. konstrukcí, ve skutečnosti musí být provedena zvnějšku a pak prověřována co do logické konsistence.

(Písek, 060823-2.)